

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.020.06.2018

Jolanta Moskwa - Dyrektor
I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja
Kopernika w Jarosławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 - Zmiany w systemie oświaty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Jarosławiu, ul. 3 Maja 4, 37 500 Jarosław ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jolanta Moskwa, Dyrektor Liceum od 1 września 2017 roku ² W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Zbigniew Tabor, Dyrektor Liceum od 1 września 2007 roku do 31 sierpnia 2017 roku.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty.
Okres objęty kontrolą	2016-2018 ³
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Edyta Niegowska-Buko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/161/2018 z dnia 13 listopada 2018 r. (akta kontroli str.1-4)

¹ Dalej: „Liceum” lub „Szkoła”.

² Dalej: „Dyrektor”.

³ Lata 2016-2018 (do dnia zakończenia kontroli, tj. 12 grudnia 2018 r.)

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli przygotowanie Liceum do wprowadzenia zmian w systemie oświaty należy uznać za rzetelne i skuteczne.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Dyrektor przeprowadziła rzetelną analizę potrzeb w związku z przewidywanym przyjęciem większej liczby uczniów w roku szkolnym 2019/2020. Zaplanowała adekwatne działania proponując utworzenie prawie dwukrotnie większej liczby oddziałów niż w latach poprzednich, odpowiedniej dla absolwentów wygaszanego gimnazjum, jak i uczniów kończących ośmioletnią szkołę podstawową.

Warunki lokalowe Szkoły oraz wyposażenie sal lekcyjnych umożliwiają przyjęcie zwiększonej liczby uczniów w roku szkolnym 2019/2020 bez pogorszenia warunków nauczania.

Wszyscy zatrudnieni w Liceum nauczyciele posiadali kwalifikacje odpowiednie do prowadzonych zajęć.

Dyrektor diagnozując potrzeby Szkoły zaplanowała zwiększenie zatrudnienia o pięciu nauczycieli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1.1. Od 2002 r. Liceum funkcjonowało w ramach Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jarosławiu, od 1 września 2004 r. działa samodzielnie jako Liceum Ogólnokształcące, a od 1 września 2006 r. został mu nadany nr I.

(akta kontroli str.5-14)

Dyrektor Szkoły pozyskiwała dane dotyczące przewidywanej liczby uczniów kończących w 2018/2019 gimnazja i szkoły podstawowe od organu prowadzącego. Były one przekazywane na naradach w Starostwie Powiatowym w Jarosławiu oraz udostępnione na jego stronie internetowej. Wynikało z nich, iż w 2019 r. liczba absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych w powiecie wyniesie odpowiednio 1151 i 1187. Przewidywana łączna liczba absolwentów w 2019 r. wyniesie 2338 i będzie ponad dwukrotnie większa od liczby absolwentów w roku 2018, tj.1146.

(akta kontroli str.15-25)

W latach 2016/2017, 2017/2018 i 2018/2019 Liceum oferowało naukę w klasach pierwszych w 7 oddziałach o następujących profilach: przyrodniczym, dziennikarskim, prawnym, medycznym, językowym, IT oraz matematycznym plus. Przygotowując arkusze organizacyjne Szkoły zakładano utworzenie w każdym roku 6 oddziałów⁶.

W okresie tym, z ogólnej liczby absolwentów gimnazjum w powiecie jarosławskim, Liceum planowało przyjąć odpowiednio:

- w 2016/2017 - 236 uczniów z 1237 absolwentów, tj. 19,24%,
- w 2017/2018 - 204 uczniów z 1179 absolwentów, tj. 17,30%,
- w 2018/2019 - 192 uczniów z 1146 absolwentów, tj. 16,75%.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Planując średnią liczbę uczniów w oddziale: w latach 2016/2017 i 2017/2018 po 34 uczniów, w 2018/2019 po 32 uczniów .

W okresie objętym kontrolą wyniki rekrutacji umożliwiły, za zgodą organu prowadzącego utworzenie 7 oddziałów⁷, z mniejszą, niż planowano liczbą uczniów.

(akta kontroli str. 17-52, 74-75, 77, 299)

Na rok szkolny 2019/2020 Liceum planuje uruchomienie łącznie 13 oddziałów klas pierwszych dla 416 uczniów⁸, tj, dla 17,79% ogółu absolwentów powiatu jarosławskiego, z tego:

- 6 oddziałów dla 192 absolwentów gimnazjum (16,68%), o profilach: przyrodniczym, dziennikarskim, prawnym, medycznym oraz matematycznym plus,

- 7 oddziałów dla 224 absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej (18,87%), o profilach: przyrodniczym, humanistyczno-medialnym, prawnym, medycznym, lingwistycznym, politechnicznym i ekonomicznym.

(akta kontroli str. 53-63)

Odnośnie planowanej na rok szkolny 2019/2020 różnej liczby oddziałów dla absolwentów gimnazjum i ośmioletniej szkoły podstawowej, Dyrektor Liceum wyjaśniła, że: „Szkoła ma możliwość uruchomienia 7 oddziałów dla absolwentów gimnazjum i jeśli liczba chętnych na to pozwoli to dodatkowy oddział zostanie utworzony. Planując profile klas zrezygnowaliśmy z klasy językowej dla absolwentów gimnazjum, ze względu na małe zainteresowanie tym kierunkiem kształcenia. Nowa podstawa programowa dla czteroletniego liceum stwarza lepsze możliwości do jego realizacji, dlatego też został on włączony do oferty dla absolwentów szkoły podstawowej”.

(akta kontroli str. 64)

W okresie objętym kontrolą liczba uczniów ogółem w Liceum, wg stanu na 30 września wynosiła:

- w 2016/2017 631 uczniów w 23 oddziałach, z tego w klasach pierwszych (7 oddziałów) uczyło się 197 uczniów (średnio 28 uczniów),
- w 2017/2018 – 602 uczniów w 22 oddziałach, z tego w klasach pierwszych (7 oddziałów) uczyło się 205 uczniów, (średnio 29 uczniów),
- w 2018/2019 - 600 uczniów w 21 oddziałach, z tego w klasach pierwszych (7 oddziałów) uczyło się 201 uczniów (średnio 29 uczniów).

(akta kontroli str. 65-73)

W latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 Liceum jako szkołę pierwszego wyboru wskazało odpowiednio: 207, 256 i 235 uczniów, zakwalifikowanych (z pierwszego, drugiego i trzeciego wyboru) zostało: 214, 220 oraz 210, a przyjętych odpowiednio 200 (93,5%), 208 (94,5%) i 201 (95,7%)⁹.

(akta kontroli str.74-81)

1.2. W bieżącym roku szkolnym w Liceum zajęcia prowadzone były w 32 odpowiednio wyposażonych salach dydaktycznych oraz 2 salach gimnastycznych i siłowni. Na terenie Szkoły znajdowały się również dwa boiska zewnętrzne,

⁷ Dodatkowo utworzono oddział o profilu językowym.

⁸ Średnio po 32 uczniów.

⁹ Wyniki rekrutacji różnią się od danych na dzień 30 września, gdyż po zakończeniu w lipcu I etapu rekrutacji Liceum prowadziło do dnia 31 sierpnia rekrutację uzupełniającą, a do końca września, jak i w ciągu każdego roku szkolnego uczniowie dokonywali zmiany szkoły.

wykorzystywane okresowo do zajęć wychowania fizycznego. Liczba pomieszczeń, w których odbywały się lekcje była wystarczająca dla obecnej liczby oddziałów, jak i planowanej na 2019/2020 r., a współczynnik zmianowości wynosił odpowiednio 0,60 i 0,77.¹⁰

Wszystkie oddziały klasowe miały równy dostęp do pracowni przedmiotowych, sali gimnastycznych i boisk. Pracownie dydaktyczne wyposażone były w sprzęt zapewniający realizację podstawy programowej dla poszczególnych przedmiotów, w tym sprzęt multimedialny: projektory i tablice interaktywne oraz komputery z dostępem do Internetu. Uczniowie mieli możliwość pozostawienia części podręczników w wydzielonych szafkach, w salach lekcyjnych. W Szkole były dwie pracownie komputerowe, w których znajdowało się 14 i 17 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu z przeznaczeniem dla uczniów oraz po jednym stanowisku dla nauczyciela. Liczba komputerów umożliwiała każdemu uczniowi pracę przy oddzielnym stanowisku.

W Liceum funkcjonowała biblioteka szkolna czynna pięć dni w tygodniu, w godzinach od 7:45 (w poniedziałek od 8:00) do 15:00 (we wtorek i środę do 15:15). Dostępne w niej lektury, były w ilości wystarczającej do wypożyczenia przez uczniów najliczniejszego oddziału. W szkole znajdował się również odpowiednio wyposażony gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, czynny cztery dni w tygodniu, od poniedziałku do czwartku od 7:25 do 15:00 (w środę od 12:00 do 15:00). W Szkole nie było stołówki ani kuchni, funkcjonował jedynie szkolny sklepik. W roku szkolnym 2018/2019 lekcje wszystkich oddziałów rozpoczynały się o godzinie 8:00 lub 8:50.

Warunki lokalowe oraz wyposażenie sal lekcyjnych umożliwiają przyjęcie zwiększonej liczby uczniów w roku szkolnym 2019/2020 bez pogorszenia warunków nauczania.

(akta kontroli str. 82-132)

W latach 2016 - 2018 Dyrektorzy Szkoły dwa razy w roku dokonywali kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły. Każdorazowo dotyczyły one całej przestrzeni szkolnej. Kopie protokołów z kontroli w tym zakresie przekazywano do organu prowadzącego.

W okresie objętym kontrolą Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie sześciokrotnie przeprowadziła kontrole, w wyniku których stwierdzono zapewnienie właściwych warunków sanitarno-technicznych.

W Liceum pomieszczenia szkolne, w których realizowane było kształcenie spełniały normy bezpieczeństwa i higieny.

(akta kontroli str. 133-188)

1.3. W okresie objętym kontrolą liczba zatrudnionych w Liceum nauczycieli wynosiła odpowiednio:

- w roku 2016/2017 - 56 nauczycieli (w tym 1 na rocznym urlopie dla poratowania zdrowia, 1 na urlopie rodzicielskim),
- w roku 2017/2018 – 56 nauczycieli (w tym 1 na rocznym urlopie dla poratowania zdrowia, 1 na urlopie rodzicielskim, 1 na urlopie bezpłatnym),
- w roku 2018/2019 – 53 nauczycieli (w tym 1 na urlopie dla poratowania zdrowia, 1 na urlopie macierzyńskim i rodzicielskim). Spadek zatrudnienia w tym roku

¹⁰ Stosunek liczby oddziałów ogółem we wszystkich klasach w roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 do liczby wykorzystywanych w Liceum sal lekcyjnych.

w stosunku do roku ubiegłego, mimo zatrudnienia 2 nauczycieli, wynikał rozwiązania stosunku pracy i z przejścia na emeryturę łącznie 5 osób.

(akta kontroli str. 189-257)

Wszyscy zatrudnieni w roku szkolnym 2018/2019 nauczyciele posiadali kwalifikacje odpowiednie do realizowanych zajęć, tj. kierunkowe wykształcenie wyższe, a także dodatkowe kwalifikacje w formie ukończonych studiów podyplomowych czy szkoleń podnoszących kwalifikacje.

(akta kontroli str. 258-278)

1.4. W roku szkolnym 2018/2019 średni tygodniowy przydział godzin nauczycieli przedmiotów ogólnych (49 osób) wynosił 17,58 godz. i wahał się od 3,6 godziny (nauczyciel języka rosyjskiego) do 26,38 godzin (nauczyciel języka niemieckiego). Największe obciążenie godzinowe nauczyciela języka niemieckiego wynikało z przydzielenia mu 21,6 godz. języka niemieckiego, 1 godz. wychowawstwa oraz 3,78 godz. zajęć z wychowania do życia w rodzinie.

W pełnym wymiarze (1 etat) zatrudnieni byli nauczyciele pracujący w bibliotece (33 godziny) oraz pedagog (22 godziny).

Tygodniowy przydział poniżej 18 godz. posiadało 11 nauczycieli, co stanowiło około 22,% ogółu nauczycieli przedmiotów ogólnych, 18 godz. przydzielono 4 nauczycielom (8%), a powyżej 18 godzin 34 nauczycielom (około 70%).

Obciążenie tygodniowe nauczycieli przedmiotów ogólnych wynoszące powyżej 18 godzin wynikało z konieczności zapewnienia im pełnego etatu oraz zagwarantowania nauczania przedmiotu przez jedną osobę dla danego oddziału.

(akta kontroli str. 279-286)

W związku z planowanym w roku szkolnym 2019/2020 zwiększeniem liczby oddziałów klasowych Dyrektor Liceum planuje zatrudnienie dodatkowo 5 nauczycieli (języka angielskiego – 1 etat, wychowania fizycznego – 1 etat, informatyki - 0,5 etatu, bibliotekarza - 0,5 etatu i doradcę zawodowego).

(akta kontroli str. 62, 287-288)

1.5. W związku z wprowadzanymi zmianami w systemie oświaty w Liceum podjęto działania przygotowawcze do funkcjonowania szkoły w warunkach nowego ustroju szkolnego.

Zarządzeniem nr 17/2018 z 11 września 2018 r. Dyrektor powołała zespoły zadaniowe, złożone z nauczycieli Liceum, do których należało wypracowanie koncepcji kierunków oraz przygotowanie zmian w statucie i regulaminach.

Na spotkaniu zespołów w dniu 30 października 2018 r. przedstawiono m.in. analizę możliwości szkoły i gotowości do przyjęcia absolwentów zarówno gimnazjum jak i szkoły podstawowej, zatrudnienia nauczycieli przy podwójnym naborze oraz analizę demograficzną powiatu jarosławskiego.

W dniu 5 listopada 2018 r. uzgodniono ofertę edukacyjną szkoły na rok 2019/2020, obejmującą utworzenie 6 oddziałów dla absolwentów gimnazjum oraz 7 dla szkoły podstawowej. Wskazano na potrzebę zatrudnienia 5 nowych nauczycieli oraz zapewniono, iż warunki lokalowe Szkoły umożliwiają organizację zajęć przy zwiększonej liczbie oddziałów.

Informacje dotyczące wprowadzonych zmian w związku z reformą systemu oświaty były przekazywane na spotkaniu wychowawców klas z rodzicami w dniu 22 listopada 2018 r. oraz na zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu 30 sierpnia 2018 r.

Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni Szkoły byli informowani o zmianach w systemie oświaty poprzez informacje umieszczane na dysku wirtualnym Liceum, a uczniowie na zajęciach wychowawczych.

Informacje takie umieszczone były na stronie internetowej szkoły i na tablicy ogłoszeń w budynku Liceum.

W dniach 6-7 grudnia 2018 r. odbyło się szkolenie zewnętrzne, dotyczące naboru do szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w świetle zmian przepisów, skierowane do kadry kierowniczej.

Kolejne szkolenia dla nauczycieli w tym zakresie zaplanowane zostały na grudzień 2018 oraz styczeń 2019 r.

(akta kontroli str. 289-334)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 17 grudnia 2018 r.

Kontroler
Edyta Niegowska-Buko
główny specjalista kontroli
państwowej

/.../

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p. o. Dyrektor
Wiesław Motyka

/.../